68ste Jaargang — Nr 36.

BUREEL EN REDACTIE
DRUKKERIJ COLLÉE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN.
Abonnementsprijs fr. 7.50
Telefoon 12
15 centiemen het nummer.
Postcheks rekening nr 84855.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :
Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 13, Boulevard Adolphe Max, BRUSSEL ; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 6, Bream's Buildings, LONDEN. E. C. 4.

TONGEREN, 7 SEPTEMBER 1922.

'T Is Kermis !

Morgen, zondag, is het Tongeren-Kermis !

Heden, zaterdag avond wordt zij door de groote klok ingeluid, en acht dagen lang zal het leute en vreugde zijn in onze stad.

Morgen, na de Hoogmis van 9 ure, doet de jaarlijksche plechtige Processie, met het Miraculeus Beeld van van O. L. Vrouw, haren gewonen omgang. Een oogenblik dan zal het geluid der feesten stil vallen, en het katholieke Tongeren zal biddend de processie volgen of knielend haar voorbij zien gaan.

En dan... begint de viering der kermis, dag in, dag uit.

Wij zijn geen kniezers, neen ! Wij kunnen goed verdragen dat er blijheid en vermaak zij. Vreugde moet er zijn !

Maar wij vragen aan onze feestvierende menschen, dat zij zich op eerlijke en deftige wijze zouden vermaken, dat de kermisdagen fatsoenlijk zouden gevierd worden, en niet ontaarden mogen in braspartijen, dronkenmansslempartijen en wilde tooneelen

Er kan een glaasje worden gedronken, een dansje worden geflikkerd en een liedje gezongen, zonder dat daarom de deftige menschen stad en straten moeten ontvluchten, wil hun eerbaarheid geen gevaar loopen aangelast te worden.

Wij zijn het eens dat de Kermisdagen een beetje uitzonderingsdagen zijn, en dat het niet noodig is voor de politie van 's morgens tot 's avonds met matrak of zwaard in de hand rond te loopen. Doch ook deftige menschen moeten op straat kunnen komen met hunne familiën en hunne kinderen. En tegen elk onzedelijk lied, tegen elk dronkenmansschandaal, tegen alle overdreven nachtlawijd, tegen elk woest tooneel en zedenkwetsende daad, moet ongenadig worden opgetreden.

Dat men voor de rest ongestoord kermis viere ! Dat mag, dat moet zijn, want niet altijd dient de boog gespannen te staan. Doch laat ons om God's liefde, in alles deftig blijven.

* * *

Van af het begin dezer week werd onze stad ingenomen door allerlei vreemde benden ; paarden, wagens, poeiër en geweren werden er ingevoerd, en de kwajongens trekken zingend en juichend de barakwagens te gemoet. Op de Markt was het een gehamer, een gesakker en getier van alle duivels, en al dit rumoer dient tot vermaak van groot en klein ; immers, morgen is 't kermis !

Iedereen is volop bezig toebereidselen te maken. 't Huis loopt moeder en dochter in koortsige haast en met opgestroopte mouwen ; zij wasschen en plassen, en schuren en schrobben zoo fel dat het mansvolk in vertwijfeling zich uit de voeten maakt. Zij kneden het deeg, spijzen de vlaaiën, en de kleine bengel staat met een potlepel in de hand en mag reeds de smakelijke rijstpap en pruimspijs proeven !

Ja, vlaaiën zullen er zijn, vlaaiën als karraders zoo groot, met spijs drie vingeren en half dik, en lekker om te waterstanden.

Gejaagd loopen de meiden ermede naar den bakker, en, o wonder ! ze blijven niet meer klappijen op straat ; iets wat men sinds dagen niet meer opgemerkt heeft, geschiedt nu. Ze gaan met spoed elkaar voorbij, zich slechts een korten goeden dag toezeggende ; zelfs hun vrijer laten zij in den steek ! « Jet, zegde onze Irma in 't voorbijgaan, neem het niet kwalijk... morgen bij de kermis zal ik u alles vertellen... maar nu... ik kan niet... de vlaai, de pap, de spijs, het deeg... » En weg was zij.

* * *

En verder bollen dommelend de bierwagens, met tonnen keurig tongersch bier of flasschen uitmuntende boek beladen, door de stad.

Tusschen het gewoel banen zich de naaisterkens eenen weg, die het splinternieuwe kleed met korte mouwkens en de rokken geplooid als harmonica's, naar de klanten dragen ; de modisten, met hoeden als vijgenmandjes met zwierende linten, en de kleermakersgasten met spannende jaskens, de borsten opgevuld en in het midden om het lijf geprent, alsof zij een « corset » dragen, bijna als vrouwen met manskostumen.

De schilders, ververs en witters hebben thans hun laatsten borstel gestreken. Alles is in orde, menschen en huizen zullen morgen glanzen in de zon... als deze zich laat zien, wel te verstaan

* * *

Heden zaterdag reeds zullen treinen en trams bloedverwanten naar hier brengen ; doch vooral morgen moet de stad te klein zijn voor het volk.

Komt dus ook, gij boeren en boerinnen, gij pachters en pachteressen, komt met het gansche nageslacht naar onze Tongeren-Kermis. In uwe winkels wachten bergen van vlaaien ongeduldig naar uwe komst en de grootste kolliemoor bromt en zingt op de rookende kachel.

Vermaak u, gij boerenzoons en vergeet niet uwe lieve Trees mede te brengen, om met haar een toer te rijden op den vliegenden paardenmolen.

Gij, oude toerjagers, komt uwe behendigheid beproeven, en schiet een paar dozijnen pijpenkoppen te morzelementen kapot !

Gij, ouden van dagen, brave pekens en mekens, koopt een peperkoek en smoutbollen, of wel een pak karamellen gelijk mastellen, met zoo dichterlijke opschriften die u aan uwe trouwe liefde uit vroegere tijden doen denken :

« Ik bemin Isabelle,
En zal 't aan alleman vertelle. »

* * *

Allen dus, burgers, boeren en werklieden, klein en groot, arm en rijk, jong en oud, allen naar de kermis ! Daar zult ge zien : hansworsten, cirkmannen, clowns, paardenmolens, schokken, lustig wiel, schietbarakken, smoutbollenteiten, enz.

Gaat binnen, waar gij de stem der afroepers hoort : « Entrez, heeren en damen, prenez places... arrivez ! arrivez !.. De kinderen betalen slechts vijf centiemen, de boerkens een solleken, de tongenaren een knepke en de soldaten twee cents en half ! Komt binnen, de representatie gaat beginnen ! »

Daarop zal schetterend muziek volgen. De muziekanten zullen blazen, janken, huilen en slaan op instrumenten en dikke trommel dat hooren en zien vergaan.

Zoodus, allen een vroolijke en lustige kermis, en tot morgen !

Katholieke eenheid.

Verschillende katholieken, onder andere M. Aug. Melot, oud-volksvertegenwoordiger van Namen, hebben in de *Revue Générale* de meening uitgedrukt dat men niet ten allen prijze de eenheid der katholieken moet verwezenlijken op een programma dat velen onder hen in geweten afkeuren.

Te dezer gelegenheid koadigt baron Verhaegen in de *Drapeau*, de tolk van den Nationalen Katholieken Bond van Gent, een artikel af dat eindigt met de volgende gevolgtrekkingen :

« Men heeft hier de groote hindernissen der standorganisatie aangewezen. In de huidige verwarring der gedachten bevat dit nieuw stelsel om de krachten in te richten misschien eene ziel van waarheid, doch op voorwaarde dat het logischer wijze toegepast worde, 't is te zeggen tot het uiterste. Dat de vervlaamschers, de hervormers en de partijgangers der nationale gedachte, ingericht in afzonderlijke vereenigingen, strijden op afzonderlijke lijsten, als bijzondere korpsen van het groot katholiek leger. De verdediging van hunne wederrijdsche programmas, zal hen toelaten het maximum getal kiezers tot zich te trekken. Door de apparenteering zullen zij de overschotten kunnen gebruiken, en alzoo zal elke groep zijne sterkte kennen. Dit stelsel is geen ideaal, maar het beantwoord aan de werkelijkheid. Het zou meer rechtvaardigheid brengen in de kiezingen en meer onafhankelijkheid aan de gekozenen verschaffen.

» Als de belangen van den Godsdienst in gevaar zouden gebracht worden, zou niets beletten dat de katholieke afgevaardigden zich vereenigden om ze te verdedigen : aan dezen plicht zou geen enkele te kort blijven ; een anti-katholieke aanval zou misschien voor gevolg hebben de oude katholieke blok opnieu v samen te snoeren. Doch in afwachting zouden de katholieken, die bekommerd zijn voor de eenheid van het Vaderland, kunnen werken tot verwezenlijking van hun programma met dezelfde vrijheid als de voorwaarde-patriotten werken om het hunne te doen zegevieren Uit dit alles zal misschien eens een nationale blok voortspruiten, tegenover den blok van volksbedriegers en revolutionnairs. Het land zal er zich niet slechter om gevoelen, integendeel. »

Nog de zaak De Beukelaere

De Beukelaere was beticht van verraad. Men heeft daarvan geen genoegzame bewijzen gevonden en de man is door het tribunaal vrijgesproken. Wij erkennen het onderzoek en de beslissingen van het tribunaal en zu len de activisten niet volgen die schreeuwen : Weg met het tribunaal, er bestaat geen recht meer ! wanneer het Stracke of Duels geld, en leve het tribunaal als het De Beukelaere geld. Neen, wie het aangaat of niet, iedere kristene ziel moet verheugd zijn wanneer een onschuldige geen vonnis van veroordeeling ondergaat. Het verschil is dat wij het gezag van 't recht erkennen terwijl de flaminganten de wet stellen aan tribunaal. Bisschoppen en aan den Heiligen Vader de Paus.

Dat proces was verre van nutteloos, het heeft een raar en schandig feit daargesteld. Het werpt een akelig licht op zekere mannen die van achter het front zijn teruggekomen, waar ook walen bij zijn en die ons Vaderland in rep en roer zetten. Herinnert u die onvaderlandsche vlaagen der socialistische oud-strijders waarop een soldaat stat die zijn geweer breakt tegenover den vijand en hunne beleedigingen aan onze vaderlandsche vlag gedaan. Gedenkt het u dat een flamingant kopstuk zulks ooit afgekeurd heeft ? Integendeel.

Door het proces De Beukelaere weet men dus dat er een groot verraad gesmeed werd achter 't front, van mannen die met den vijand onderhandelden om ons geheel Belgisch leger met onzen Koning aan den Pruis over te leveren. Wie zijn die mannen ? Een verrader maakt zich zeker niet bekend. Laat dat De Beukelaere het niet is, toch bestaan er en zij zijn terug in het land. Vele hunner aanhangers weten zelf niet dat zij onder zulke snoode verraders den weg van geweldigen oproer volgen. Onder voorwendsel van de liefde der taal komen zij onbewust tot de laagste gevoelens en tot eenen onverbiddellijken haat voor allen die niet gewillig met hen meê naar de scheiding tusschen vlaamsch en waalsch en de vernieling van onze Belgische nationaliteit willen loopen. Helaas ! moest onze lieve moedertaal tot zulke lage doeleinden verraderlijk gebruikt worden !

VADERLANDER.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Erge uitk te Cannes. — Een 93-jarige dame opgesloten en mishandeld. — Uit Cannes wordt gemeldt dat de echtelingen Fr. Blanc, aldaar woonachtig in de Four-à Chaux wijk, aangehouden werden, beschuldigd van gewelddaden en mishandelingen op den persoon van Mevr. Lucie Tevini, 93 jaren oud, tante van Mevr. Blanc.

Reeds twee jaren woonde het slachtoffer bij de echtelingen Blanc, naar wier huis zij heengelokt werd, op aandringen van de echtgenoote Blanc, aan lewelke zij al hare goederen, ten bedrage van 50,000 frank, geschonken had.

De geburen brachten de politie op de hoogte der mishandelingen, die de arme ouderlinge moest onderstaan, waarop dan onmiddellijk een onderzoek ingesteld werd.

De kamer van de gefolterde vrouw was weerzienwekkend vuil ; bij middel van ijzerdraad had men de zonneblinden toegemaakt. De armen der ongelukkige waren overdekt met beten van allerlei ongediert en de nagels harer vingeren en teenen waren buitengewoon lang.

Eene dochter der echtelingen Blanc, waarop zware vermoedens wegen, werd in voorloopige vrijheid gelaten.

— *Millioenenoplichterij.* — Dezer dagen kwam te Saint-Nazaire een kerel aan, die zich als een rijk man aanstelde en zijn intrek nam in een groot hotel. Hij deelde daar mede, dat hij kwam om groote zaken te doen met het herzamelingskamp, wat hij inderdaad deed.

Hij kocht veel materiaal, auto's, machienen, en zoo meer, doch betaalde met ongeldige bankbiljetten. Voor zich zelf kocht hij een prachtige auto, die hij dadelijk in gebruik nam. Het opet moet wel beraamd geweest zijn, want hij had een autobestuurder bij zich.

Gisternmiddag echter kwam een telegram toe uit Parijs, waarbij de onmiddellijke aanhouding werd gelast van den vreemdeling. Hij heet : Steuxel Nulsen 44 jaar oud, en woont te Parijs.

Hij werd opgesloten.

Uit het onderzoek blijkt dat hij voor verschillende millioenen materiaal heeft aangekocht en een groot gedeelte heeft betaald met ongeldige bankbiljetten.

Engeland.

Waanzinnigerij. — Vier werklieden, die tot taak hadden eenige hooge Fabriekschoorstenen in het Britsche distrikt Hebden Bridge te herstellen hebben voor weddingschap om vijf p. st. eenige halsbrekende toeren verricht Zij hechtten een rijwiel naar boven, en plaatsten het op een stelling, waar een hunner zich in evenwicht wist te houden op het zadel van de losstaande fiets, terwijl een tweede op zijn handen ging staan.

Duizenden op ophefmakende toeren beluste toeschouwers stonden het haarlijk-grieselige « schouwspel » aan te gapen.

In het bezet gebied.

Verordeningen op de beperking van den kleinverkoop.

De Oberpräsident der Rijnprovincie heeft op 25 Augustus eene politieverordening uitgevaardigd, waarbij de verkoop in het klein aanzienlijk wordt beperkt. Volgende artikelen : verlichtingsvoorwerpen, voorwerpen voor keukengebruik en huishoudelijk gebruik, lederwaren, schrijfbehoeften, meubels, hygiënische artikelen en nog verschillende andere artikelen, mogen voortaan, zoowel aan Duitschers als aan vreemdelingen niet meer worden verkocht, tenzij bij de hoeveelheden, gebruikelijk in den kleinhandel.

Voorts mogen ook de voornaamste artikelen van dagelijksche behoefte : levensmiddelen, lijflinnen en kleedingstukken, garen en bard, artikelen in wol of katoen, schoeisel, hoeden, regenschermen, enz., niet meer worden verkocht, tenzij bij hoeveelheden, gebruikelijk voor den winkelverkoop en dan nog slechts aan Duitschers of aan die vreemdelingen, die of hun vast verblijf in de Rijnprovincie hebben, of tot de familie of de huishouding van leden der bezettingstroepen of tot die van de bezettingsoverheden behooren.

De verkoop van genoemde artikelen aan andere vreemdelingen wordt in beginsel verboden, en slechts in zooverre en bij zulke hoeveelheden toegelaten als noodig blijkt tot dekking van onmiddelijke en dringende behoeften.

Het verbod is niet van toepassing op die waren, waarop, volgens de bepalingen van het « Umsatzsteuergesetz », of bij den fabrikant, of bij den winkelier weeldebelasting geheven wordt.

Uit Koblentz wordt gemeld, dat de Intergeallieerde Commissie in Rijnland hare goedkeuring aan deze politieverordening schenkt, op voorwaarde dat ze voorloopig slechts voor eene maand geldig zij. Pogingen om zonder speciaal verlof op reizen naar het buitenland artikelen van dagelijksche behoeften uit te voeren zullen streng worden gestraft.

Lafhartige moord in het bezette gebied.

Een soldaat en een sergeant met revolverschoten afgemaakt.

De lafhartige moord op luitenant Graff staat ons nog klaar voor den geest, in al zijne bloedige wreedheid en weerom moeten wij melding maken van eene gelijkaardige moord, doch dimaal vielen er twee slachtoffers onder de kogels der Duitsche sluipmoordenaars.

Vrijdag morgen, om 3 1/2 ure, werd te Ober-Cassel, op den Rijn, een Belgische soldaat die op schildwacht stond met revolverschoten gedood.

De sergeant van de wacht die toesnelde om hem hulp te bieden, werd op zijn beurt gedood.

De andere mannen van de wacht zagen eenige kerels haastig de vlucht nemen. Zij zetten ze achterna en zij gelukten er in een 12 tal verdachte personen aan te houden.

Het onderzoek wordt voortgezet.

De Belgische regeering heeft generaal Rucquoi belast huiszoekingen in de gansche stad te houden.

De slachtoffers. — De twee slachtoffers, onder de Duitsche kogels gevallen, zijn : sergeant Victor Stas, en de schildwacht, soldaat Gustaaf-Jozef Bouckuyt, van de derde afdeeling der genie.

Hoe sergeant Stas en soldaat Bouckuyt vermoord werden. — Op den drempel van het kantoonement zelf werden de twee Belgische militairen gedood Een afdeeling van het 5e genieregiment betrekt daar een oud Casino, op den hoek van den Kaiser-Wilhemring en de Dusseldorferstrasse.

Tegenover het kazernement staat er een herberg, « Koningshausen » genaamd, welke druk bezocht wordt door rijke burgers van Ober kassel, die er soms heele nachten brassen, ondanks het politieregelement. De burgemeester en de politiekommissaris zijn er trouwens ook goede klanten In den nacht van Donderdag op Vrijdag waren er politie agenten in de herberg.

Twist ontstond tusschen den baas Könighausen en Sergeant Stas, naar aanleiding van de bezetting van het Rijngebied. Daar de Duitscher zeer heftig werd, kwam een andere sergeant tusschenbeide. Anders waren de twee mannen waarschijnlijk handgemeen geworden. De zoon Könighausen uitte doodsbedreigingen tegen Stas.

Een half uur later, nadat de sergeant de herberg verlaten had, werd de schildwacht Bouckuyt door een schot gedood en Stas zelf werd neergeschoten op het oogenblik dat hij zijn revolver uithaalde om zich te verdedigen. De twee schoten volgden snel op elkander Toen was het 5 minuten over 3 uur. De soldaten van de wacht stormden naar buiten. Zij zagen sergeant Stas vallen en ook den soldaat Bouckuyt, die nabij een reklameruil ineenstortte.

Het onderzoek. — Onmiddellijk deed adjudant Dax de omliggende huizen afsuiten en liet alle Duitschers aanhouden, die zich in den omtrek bevonden. Op straat vond men de twee hulzen van de afgeschoten patronen.

Men veronderstelt dat de moordenaar geschoten heeft van achter de reklameruil en kalm op zijn slachtoffers gemikt heeft. De schilwacht werd gevonden met de handen in de zakken, wat bewijst dat er geen twist plaats had. De moordenaar heeft met verrassende juistheid geschoten.

Bouckuyt en Stas werden beiden aan den rechterslaap getroffen.

Dank zij de snelle handeling der troepen, had men aldra getuigen van den herbergtwist bij de hand. Een dertigtal nachtraven, gewapend of zonder paspoort, werden ook opgebracht. Onder hen bevindt zich een nijverheidsman van Oberkassel, zekere Beckers, een gewezen kolonel, die in den oorlog in de omstreken van Luik nog al ruw huishield...

De adjunkt-burgemeester Oldenturch en de politiekommissaris Blazius werden beiden aangehouden en als gijzelaars naar Krefeld gebracht, doch zaterdag namiddag werden zij weer op vrije voeten gesteld.

De maatregelen der hooge kommissie. — Door de bezettings-overheden te Oberkassel is, naast den afgekondigden verscherpten staat van beleg, de volgende verordening uitgevaardigd :

Van 8 uur 's avonds tot 6 uur 's morgens mag niemand op straat in gezelschap van anderen loopen, terwijl het gaanpad moet worden verlaten, zoodra men tot op 25 meter afstand een Belgischen militair is genaderd. Men moet dan minstens 2 meter van het gaanpad verwijderd in het midden van de straat loopen. Dezelfde order is van kracht, zoodra men tot op 50 meter bij een wachtpost is genaderd, terwijl men ook dan minstens 2 meter van het gaanpad verwijderd moet blijven. Voorts zullen patroeljes het recht hebben zich omtrent de herkomst van een ieder in het gebied Oberkassel te overtuigen.

Die maatregel duurt acht dagen.

De aanhoudingen. — Het onderzoek van het Belgisch gerecht over de moordaanslagen op de twee Belgische soldaten, te Obercassel wordt ieverig voortgezet. De Duitschers, die in de herberg Koninghausen aangehouden werden, blijven in hechtenis. De broeder van den vermoedelijken en op vlucht zijnden dader Laubes is eveneens aangehouden en in het gevang van Crefeld opgesloten.

De revolvers van de twee aangehouden politieimannen zijn door Belgische wapendeskundigen onderzocht geworden Het is gebleken dat de kogels niet met deze revolvers gelost werden, daar de kogelhulsen, op de plaats der misdaad gevonden, niet in die revolvers passen. De twee politieimannen blijven niettemin ter beschikking van het militair gerecht. De herbergier van Koninghausen, die smoordronken, of veinzende smoordronken te zijn, naar de wacht werd geleid, werd kort na het gebeurde terug in vrijheid gesteld, doch van nabij bewaakt. Men stelde vast dat hij dronkenschap veinsde. Hij werd dan terug aangehouden en in het gevang van Crefeld opgesloten.

De verwondering der Duitschers.

De bevolking van Oberkassel is zeer verwonderd over de strenge maatregelen, door de Belgische krijgsoverheid genomen. De aanhouding der gewapende voorbijgangers, de opzoeking naar wapens in de huizen komt den Duitschers voor als de toepassing van allergestrengste maatregelen !

Wat het verbod betreft dat 's avonds na 8 ure alle verkeer verbiedt, dit heeft de Duitsche handelaars de handen in elkaar doen slaan van verwondering ! Zulke gestrengheid ! Bovendien werd hierdoor aan de gewoonten der welingezeten burgers getornd en deze helfen ook in koor een luid protest aan.

Dadelijk na het bekendmaken dezer maatregelen werden de bureelen van den krijgsbevelhebber, in de Gresdner Bank te Obercassel en deze van den afgevaardigde der Hoogere Commisie, door eene menigte kleine fabrikanten bestormd. Zij kwamen vrijen doorgang vragen voor hunne arbeiders die van de nachtploegen deeluitmaken. Zelfs kwamen vele fontionarissen met eenen glimlach op de lippen, een « vrij verkeer » vragen, om aan hunne familieleden noodig, deze kunnen drie weken duren ; ik ga er dus morgen naartoe. Als uwe zuster uwe diensten niet meer noodig heeft, zal ik er u komen halen, ge hoeft me maar te schrijven.

's Anderdaags kwam Vandersteen in zijn geboortedorp en zette er dadelijk een paar metsers aan 't werk.

Hij verlangde dat alles zou gereed zijn voor de komst zijner vrouw.

Den zelfden dag kwam de groote verhuiswagen van Bonhomme uit Maastricht er ook aan en men ontlaadde de meubels, die de nieuwe bewoner voor zijn huis bestemd had.

Alles werd binnengedragen en op zijne plaats gezet.

Vandersteen monsterde zijne nieuwe woning toen ze van meubels voorzien was, en toonde zich zeer te vreden over alles.

Daar 't reeds in de maand Mei was, zocht hij ook een paar werkleiden om den tuin om te spitten, te bezaaien en te beplanten. 't Was meer dan tijd.

De appelaars stonden in wit-rose bloemen en nu en dan strooide een zacht zuiderwindje eenige der kelkbladjes naar beneden, die dan als zoovele madeliefjes op het mollige, groene grastapijt uitgespreid bleven.

Vandersteen vond dat alles verrukkelijk aangenaam.

—Iets anders dan in de stad, zegde hij aan zijne tuiniers, daar ziet men de bloemen slechts op papier geschilderd.

Hij hield zich dan ook den ganschen dag buiten, bewonderde er overal de ontwakende natuur en luisterde naar het gekweel der vogelen die overal in boomen en hagen, verrukt door 't natuurschoon, zaten te zingen een lentelied ne zonder einde ...

Als de wind hij 't naken van den avond begon wat te koud blies, begaf hij zich naar binnen in zijne huiskamer en nam een boek. Werkeloos zitten kon hij niet : immer moest hij ter hand hebben.

De boeken waarin hij 't meest smaak vond waren de « Vertellingen van Edgar Poë ».

't Is eene gekende zaak dat zij, die aan rasthenie lijden, zich immer voelen aangetrokken tot het mistieke, het wonderbare. De fantastische verhalen boeiden hem dan ook ten ten mate,

(Wordt vervolgd)

MENGELWERK VAN « DE POSTRIJDER »

— 1 —

ZIJN KEUS

DORPSVERHAAL

DOOR

JEF TIMMERMANS

I

Ja, 't was er dan toch van gekomen : De rijke Jaak Vandersteen had zijn bedrijf van veekoopman, waardoor hij in 't bezit van zijn fortuintje gekomen was, laten varen, ten einde voor den tijd, die hem nog te leven overbleef, een gerusten en onbekommerden ouden dag te genieten. Dat mocht deze man ook wel : Hij was op den ouderdom van 50 jaren gekomen, leed, zooals de geneesheeren zegden aan *neurasthenie*, eene kwaal waarvoor hij van in zijne jeugd aanleg had gehad en daarenboven nog aan eene hartkwaal. Zijn dokter zegde hem dat hij met zijne kwalen nog vele jaren kon leven, maar hij moest zich, nu hij op 's levens keerpunt gekomen was, geene groote bekommernissen op den hals trekken, maar integendeel, zooals men zich uitdrukt : « Gods water over Gods akker laten vlieten », in de vrije lucht gaan wonen en eene aangehame bezigheid hebben, b.v. eene of andere lieftebberij beoefenen. Maar men verzweeg voor hem dat hij door deze beide kwalen in een voortdurend gevaar verkeerde, gevaar van door eene beroerte of hartverlamming getroffen te worden en aldus plotseling te sterven. Aan zijne echtgenoote, een tamelijk straisch gebouwde vrouw van rond de 45 jaar, met goe lig en zacht voorkomen en vriendelijk in haren omgang, had de geneesheer dit verklaard, maar er bijgevoegd dat ze daarover niet te zeer ongerust moest zijn, daar er toch veel meer kans van niet dan van wel bestond. Daar de vrouw even als haren man, afkomstig van den buiten was en boeren niet graag gelooven wat buiten hun verstand is, kon zij zich nogal geruststellen met te denken : Ze zeggen dat slechts om me bang te maken : dokters overdrijven de zaken altijd. Wat echter het op den buiten gaan wonen betrof, daarmee stemde ze met den dokter in en na lang praten had ze haar man, die er aanvankelijk niet zoo heel veel voor gevoelde, overgehaald zijn veehandel waarwel te zeggen en in het vrije te te gaan wonen.

— Als we op het dorp gaan wonen, dan trek ik naar mijn geboortedorp, had Vandersteen gezegd, ik koop met er een huisje, groot verlang ik het niet, dat behoeft ook niet voor ons gedrieën, want als onze dochter uit 't pensionaat thuis komt, denk ik niet dat ze zoo veelbischend zal zijn. Maar wat ik zou willen is eenen boomgaard en moestuin.

— Ja, zei Anna, dat zou aangenaam zijn, zelf zijne groenten te winnen en rond zich de welgeladen fruitboomen te zien. Zie, ik waterstand er reeds naar !

— Komende week rijd ik eens per tram naar het haspengouwsche, en ga er mijn geboortedorp Akkerdael een bezoek brengen ten einde te vernemen of er niet een aan mijn verlangen beantwoordend buiten zoedje te koop is, beloofde Jaak.

't Moet gezegd worden : Jaak Vandersteen was zeer aan zijne geboorteplaats gehecht. In Maestricht, waar hij thans reeds 20 jaren verbleef, had hij uit hoofde zijner bezigheid, geen tijd om er naar toe te gaan, maar toch zat hij vaak te mijmeren en dan kwamen de plaatsen, die hij van in zijne jeugd kende en waar tal van herinneringen uit zijne gelukkige kinderjaren aan verbonden waren, voor zijnen geest. Gelijk de filmbeelden van een bioscoop zag hij ze verschijnen en weer verzwinden om voor andere plaats te maken. Nu eens zag hij het groenende bosch bij de lente ontwaking der natuur. Hij zag de dorre, in den herfst gevallen bladeren op den door de lentezon verwarmden grond, waartusschen het groene loof der sleutelbloemen en boschanemoontjes reeds zichtbaar werd, en dat weldra zou gevolgd worden door ontelbare gele en witroode kelkjes, die zacht zouden wiegelen in 't zoele lentewindje... Hij hoorde te zijne verbeelding den nachtegaal dit natuurschoon in gevoelvolle tonen bezingen. Dan weer zag hij de groene weiden, waar hij als kind stoeide, vogelnesten zocht of bloemen plukte. Hij zag de jonge teergroene graspijltjes in de doornhaag uitschieten, waar het veil den doornenstam beklom en waar, in het jeugdige kruid der lente, de eerste geuren le viooltjes naast het geelbloemige speenkruid verschenen, onder den zoeten kus der eerste lentezonnestralen. Dan wilde hij er weerkeeren om er als toen kind te worden...

Helaas, hij was 50 jaar en ziekelijk...

Niet dat men deze ziekelijkheid op 't eerste zicht bij hem bespeurde : Hij was nogal ilink gebouwd, ging steeds kaarsrecht, was altijd welgekleed, droeg gewoonlijk kleederen van donkere kleuren en een slappen zwarten hoed op het hoofd Hij praatte, lachte en jokte nog al eens graag met anderen mee en kon zelfs een gezelschap vermaken met zijne geestigheid en humor.

Op zekeren mooien April lag wandelde hij van af den tram het schilderachtig gelegen Akkerdael binnen, het dorpje, waar hij gewonnen en geboren werd en waarvan hij nu 20 jaar verwijderd was geweest ! Dat hij het soms niet een bezoek bracht, kwam hieruit dat hij er geene bloedverwanten had, en zoo kwam het dat hij er door velen niet meer herkend werd.

De ouderen echter herkenden hem nog zeerwel en menigen handdruk, hem door zijne oude vrienden en kennisen gegeven, bewees dat hij er geenzins vergeten was

Hij kwam in de van ouds gekende herberg « Den Witten Os », en trof er zijn oude kennis Karel Hulstmans, den tuinier van 't kasteel.

Nadat hij het doel zijner reis bekend gemaakt had, zei Karel :

— O, dan kunt ge bepaald geene betere gelegenheid hebben dan deze die zich voordoet !

Ge zult wel gehoord hebben, over 15 jaar, van den moord op den ouden gepensioneerden gen larm Tummers. Ik werd zelfs voor dien moord aangehouden en verooordeeld ; doch mijne goede vrouw, Leentje Vandevijver, zocht en bracht ten laatste door een zonderling toeval het gerecht op het spoor van den dief en moordenaar en ik werd in vrijheid gesteld.

— Inderdaad, zei Vandersteen, de bijzonderheden van dit drama heb ik destijds in de dagbladen gelezen, en was zeer verwonderd toen ik vernam dat gij aangehouden en veroordeeld waart.

— Welnu, sprak Karel, het huis Tummers werd destijds gekocht door een winkelier uit Rommersdaal, Vanderwegen geheeten, die, daar hij in zijn dorp ver afgezonderd van andere huizen woonde, en daar hij aldaar nogal kalanten had, zich inbeeldde, dat het hem albier ook niet aan altrek zijner waren zou mangelen. Hij bedroog zich echter, want thans is het huis te koop « uit oorzaak van vertrek » zooals in de gazetten staat. Ge hoeft u slechts te wenden te den notaris Grootaers.

—Dat verheugt mij en ik ga aanstonds het huis bezichtigen, bevalt het me dan zal ik het koopen, sprak Vandersteen.

— Ik zal u vergezellen, zei Karel, en ik denk wel dat het u zal meevallen, als ge 't niet te prachtig wilt hebben. Eene tuintweide van 20 en een moestuin van omtrent 3 aren behooren er bij.

— Wel, dan is 't juist mijne zaak ! riep de veekoopman uit, en dan word ik dra uw dorpsgenoot.

II

Vandersteen had het huis bezichtigd en het beviel hem tamelijk wel. Alleen moesten er eenige herstellingen aan verricht worden en het zou een fraai boerenhuisje worden met zijne witgekalkte muren, gele vensterblinden en rood pannendak. Twee woonvertrekken en drie slaapkamers waren er, alles op het gelijkvloers, want het huisje was zonder verdieping, gelijk overigens bijna alle huizen van Akkerdael. Wat hem ook zeer naar den zin was, was de boomgaard, met zijne dikke schaduwgevende appelpeere- en kersebomen en de groententuin, omringt van pruimelaars, die in de frischgroene doornomheining stonden te bloeien dat het een lust was, ook voor de honderden ijvervolle bijen, die gonzend van bloem op bloem zweefden, honing verzamelend.

Hij was dan naar den notaris van 't naburige stadje gegaan en den koop werd gesloten.

Hij haastte zich terug naar Maestricht ten einde zijne vrouw het voor haar ook aangenaame nieuws mede te deelen.

Deze was zeer tevreden dat haar man reeds eene nieuwe woning gevoaden had en blij in 't vooruitzicht fruitboomen en eenen tuin te bezitten.

— Wat zal onze Bertha blijde zijn, als ze in de vrije natuur mag dartelen, zei ze.

— Onze Bertha ? Maar, lieve, zou 't niet beter zijn 't meisje te Valkenswaart in 't pensionaat te laten ? vroeg hij.

— Och, neen, Jaak. In België zijn immers ook nog scholen, waar ons dochtertje eene degelijke opvoeding kan verstrekt worden. Zetten we het kind er op eene school, want 't dicht bij ons is en dikwijls, zelfs dagelijks, zoo niet alle weken bij ons kan komen, dat is immers ook aangenamer voor een meisje van 13 jaar.

— Ja, Anna, 't is niet, niet ge, dat ik niet van ons kind hou, wel integendeel zooals ge weet, maar ik dacht dat het beter was haar op eene plaats bare studiën te laten voltooien. Doch ja, 't zal aangenamer voor ons zijn, haar dikwijlder bij ons te hebben. We zullen daarover nog wel eens spreken. Thans moeten we onze zaken regelen voor ons vertrek. Aan Bertha zal ik per brief het nieuws melden.

Men besloot dan het huis dat zij bewoonden in de Tongerschestraat te Maestricht, alsmede een gedeelte der meubels, want alle konden ze niet geplaatst worden in hun nieuw huisje, door den notaris te laten verkoopen en zoohaast als 't mogelijk was hunnen nieuwen eigendom te gaan betrekken.

Toen 't zoover was gekomen en den dag op 's anderdaags was bepaald, kreeg zijne vrouw de tijding dat hare zuster, die met eenen sjouwer was gehuwd, van eenen tweeling was bevallen.

Die zuster woonde in de Muntstraat en leefde er in bekrompen toestand.

Daar haren echtgenoot werkman was, had zij geen ander inkomen dan dezes daghuur. Ook verzocht ze hare zuster Anna haar te komen oppassen zoolang zij in 't kraambad zou zijn.

Anna kon haar dit niet weigeren ; ze ging er dus naartoe ten einde hare zuster dezen liefdedienst te bewijzen.

— Ja, erg is 't niet, had Vandersteen voor haar vertrek gezegd ; ge kunt bij Fina gaan. Er zijn herstellingen aan 't huis te Akkerdael